

El *Vertigo moulinsiana* i el *Vertigo angustior*

El vertigo, l'animal protegit més petit

EMILI BASSOLS > TEXT

D Els animals amenaçats que són bonics a la vista i simpàtics en les expressions i en els gestos solen trobar un major nombre de persones compromeses en la seva protecció i conservació. Poso, per exemple, el cas de la llúdriga (*Lutra lutra*), que després de molts anys d'absència torna a capbussar-se en els principals cursos fluvials de les comarques gironines.

En canvi, cercar complicitats, ampliar adhesions i aconseguir empatis proteccionistes quan l'espècie en qüestió és inexpressiva i quasi imperceptible, per no dir invisible als ulls de la gent, esdevé un repte que obliga a desenvolupar una complexa estratègia pedagògica i comunicativa. Doncs, ves per on, aquest és el cas de les dues espècies de cargols terrestres del gènere *Vertigo* protagonistes d'aquesta nota: el *Vertigo moulinsiana* i el *Vertigo angustior*. Són dos cargols que, per no tenir, no tenen ni nom comú, i per això hem de referir-nos-hi fent ús del nom científic. Per sort, sempre hi ha algun malacòleg, o estudiós dels cargols, que s'anima a mostrejar els hàbitats potencials a la recerca d'aquestes diminutes joies biològiques. Gràcies a això sabem que la conca lacustre de Banyoles acull les millors poblacions conegudes d'aquesta espècie en tota la península ibèrica. També se n'han trobat en un parell de zones humides del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa però, aquí, l'esforç de prospecció ha estat molt menor. Actualment, el *Vertigo* és objecte d'un projecte de conservació finançat en part per la Unió Europea, el projecte LIFE-Potamo Fauna, que coordina



BENJAMIN GÓMEZ | MARIA JOSÉ MADERA

el Consorci de l'Estany de Banyoles. Els *Vertigo* són cargols molt petits —els adults no passen dels 3 mm d'alçada— i tenen una closca prima i brillant que va des de tonalitats marrons fins a groguenques. Són hermafrodites i sovint es reproduïxen per autofecundació. Viuen sobre la vegetació dels marges de basses i llacunes. Les principals amenaces per a aquesta espècie són la fluctuació del nivell i la qualitat de l'aigua, així com la fragmentació i la destrucció dels hàbitats aquàtics on viuen. Ambdues espècies estan protegides per la legislació catalana i europea. Per tant, tenim l'obligació de designar-los àrees de conservació especial. Però és important que, abans de fer-ho, coneguem exactament com es distribueixen ambdues espècies

>> A l'esquerra, *Vertigo moulinsiana*, i a la dreta, *Vertigo angustior*.

en el territori. Aquesta tasca, que seria relativament fàcil en altres espècies animals, esdevé ben laboriosa en el cas dels *Vertigo*, i només està a l'abast d'uns pocs especialistes que saben què busquen i on. La biologia de la conservació, una ciència relativament nova que ha nascut per donar resposta a la pèrdua de biodiversitat a la qual s'enfronta el planeta, recomana conservar els ecosistemes i, sobretot, els processos ecològics que els mantenen. Aquesta ha de ser l'estratègia adequada per protegir uns cargols tan petits, tan petits, que segur que molta gent no els ha vist mai.

Emili Bassols i Isamat
és biòleg.